

Nro. 19.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsbon, Pénteken Mártziusnak 5-ik napján
1802-ik esztendőben.*

B é t s.

A múlt Januarius 2-dik napján illetén foglatú tulajdon kezével irt billeret küldött Ő Cs. K. Felsege Gróf Pálffy Károly Magy. Országi Fő Cancellarius Ő Excellentiájának: „Minekutánna a' Pray Kanonok által írt, és illendőképen meg is vizgáltatott Magy. Ország Historiája el készült volna; minden haladék nélkül tegye meg az eránt a' Cancellaria az intézeteket, hogy a' Magy. Status Historiájának Tanítói, az ő közönséges tanításait a' szerezint intézni, igyekezzenek hogy ezen tudományban minden egymástól különböző hibás principiumok el távoztatassanak.”

T

Az utolsó militaris esztendőben, ugymint November 1-ik napjától 1800, October 31-ik napjáig 1801, 73033 darab ökör; 1847 vágó tehén: 67638 borjú; 60706 juh; 223429 bárány; 76271 fertés; és 14326 malacz, 800000 mázsa fehér és barna liszt; e' mellett 438491 akó Auszriai — 521562 akó Magyar Országi bor, 365516 akó serkelt el a' Bécsi konyhán, következésképen jóval több, mint az annakelőtte való militaris esztendőben. A' honnan láthatni, hogy nemcsak nem kevesül, sőt inkább minden esztendőben szaporodik ezen residentialis városnak a' népessége.

Magyar Ország.

Weszprimből Febr. 26 ik napján. Nagy méltóságú Pézszaki *Bajzath József* Weszprimi Püspök Ö Excellentiája, a' Sz. István Apostoli Király Rendjének Commendatorja, Cs. Kir. valóságos Status és belső Tanácsos, hosszas nyavalyája után, tegnap előtt, ugymint e' folyó Februarius 24 ik napját követett éjjel, 10 óraker meghalózott.

Komáromból Febr. 12-dik napján. Nállunk igen szép folyamatja völt az óltalmazó himlőnek, noha még eddig csak privative ment ez a' dolog, a' közönség leg kisebb bé folyása nélkül. Nállunk egyéb nehézség nem történt ennél, hogy egy uraságnak a' fiatskája bé óltatódván, azután az úgy nevezett bárány himlőt kapta el, de ebből is csak könnyen, két harmad nap alatt szerentséssen felgyógyult. (A' bárány himlőt, a' veres himlőt, a' kását, 's több e' felé, tűzességgel öfzve kötött nyavalyáit a' bőrnek, abusive, az.az, minden helyes fundzmentum nélkül nevezik himlőnek, és ezektől a' nyavalyáktól, sem a' természetes, vagy hólyagos, sem a' tehén himlőnek bé oltása meg nem óltalmazza a'

gyermekeket. Ezt a' jegyzéft azért tefzem it-
ten. ne hogy a' tehén himlő óltasnak ellenségei
ezzel állyanak elő, hogy a' tehén himlő bé óltás
utan, gyakran illy himlőbe esnek a' gyerme-
kek.)

Tehát még eddig tsak private ment nál-
lunk ez az himlő óltás; hanem két hetekkel en-
nekelőtte particularis gyűllés tartatván ezen Tek.
Vármegyében, abban ez a' tárgy is elő fordúlt,
és meg határozatott, hogy mivel sok falukon sok
pufztitált tefzen a' természetes, vagy inkább Ará-
biai himlő, ezen Tek. Vármegyének egyik Phy-
sikusa, és Doct. Nagy Sámuel Úr, a' tehén him-
lő óltás végett mennyenek ki a' falukra, sőt sok
érdemes Plébanus, Prédikátor és Földes Urak is
magok meg kérték őket a' helységekbeli gyerme-
keknek óltására, úgy hogy most már nem kevés re-
ményfég lehet ahhoz, hogy ezen egész Vármegyé-
ben taláztatandó gyermekek, az olyanok tudniil-
lek, a' kik még eddig himlősök nem voltak, bé
fognak óltatódai. — Ennél idvestégesebb rende-
léft Tek. Komárom Vármegyé nem tehetett vol-
na, 's ohajjánánk, hogy ennek köz hasznú pél-
dáját a' több Tek. Vármegyék is követnék.

Erdély Ország.

Kolozvárról Febr. 15 diktán. Az egeknek lé-
gyen hála, már köztünk is is lábra kapott a' te-
hén himlő bé óltásának áldott talalmánya, és
nemtsak magok az Orvosok, hanem más bal vé-
lekedéstől üres elméjü emberek is meg vannak an-
nak meg betsülhetetlen haizáról gyözödve. —
Egy tudós hazánkfia, ugymint Püspök Ó Excel-
lentiája érdemes udvari Orvossa, Titt. Nyálas Fe-
rentz Úr, valamint itt, úgy körül be ő, kö-
zelebb és távo abb lévő helységekben is izámos
különbkülönb idejü gyermekekbe bé óította azt,

's meg mentette őket attól a' valzedelemtől, a' mellyben a' nélkül, a' természetes himlő öldöklő mérge miatt foroghattak volna. — Mellyet hogy annál közönségesebbé teshessen, hasznos tapasztalásainak egybe gyűjtése után, ezen áldott találmányának hasznáról egy könyvetskét is irt következendő czim alatt: *Kolosvári Tehén Himlő*, mellyben mind az avval való bájásnak módját, mind a' tehén himlővel óltott gyermekek körül tapasztalt jelenségeket, mind annak hasznait summásan ugyan, de gyökeresfen elő adta. Ennek a' könyvetskének az árra 7 krajtzár, és nemtsak itt Erdélyben, hanem minden Tisza és Duna mellyéki nevezetesebb városokban meg lehet szerzeni. Ez a' mi érdemes hazánkfia, már több hasznos írásai, nevezetessen az Erdély Országí orvosló vizekről irt munkája, és a' Kémiának három kötetben, magyar nyelven való ki adása által is, mind a' két Magyar. Haza előtt elege esméretessé tette magát.

Péterváradról Febr. 17 ikén. Az a' közönséges nyavalya, a' mellyel Európának nagyobb része most küzködik, ugymint a' nagy szükség és drágaság ide is el hatott, és minden karba helyezettett emberek, de kiváltképen az itt őrizetben fekvő Cs. Kir. katonaság nem kis mértékben érzik annak súllyát. Az utólsóbbaknak nemine-müképen leendő meg vizsgálásokra nézve, az itt lévő commandirozó Generalis, Baró *Geneyne* Ő Excja, az ide való Előjárokot és e ökelő polgárokat, hathatos beszédje által arra birta, hogy ők Fels. Urunkhoz való igaz hívségeknek, és az itt fekvő Jellachich nevet viselő derék Magyar Regimenthez voufzó igaz selebaráti szereteteknek ki nyilatkoztatása végett, egyenlő akarattal 900 forintokat magok közt öszve szedték, 's ezen követésre méltó példájok által a' szomszéd *Karloviz* városa polgárjait is árra serkentették, hogy

ezek is azon végre 627 forintokat ajánlottak, 's fent említett commandirozó Generális @ Excellentiájának kezéhez szolgáltaták. Ebből a' sum-
mából minden századnak egy mázsa só, 's minden közlegénynek, frázsametten alól kezdvén, napjában egy krajtzár adatik.

Nagy Britannia

A' Fels. Kirá'lynak hetedik szülött fia *Adolf* Suffexi herczeg, a' mint a' 9 ik Februariusi Londoni levelek írják, a' jövő tavaszra Hannoverába fog menni, oly véggel, hogy azon Fejedelemségnek birtokába magát bé helyheztesse, 's annakutána egy Orosz Császári herczeg kis afzsonyt vegyen feleségü'. Ezt is hozzá teszik a' Londoni levelek ezen hírhez, hogy a' Wallisi herczeg *György Fridrik August*, az Angliai korona örököse, azon Fejedelemséghez való minden jussirál le mondott, és hogy a' Yorki herczeg is le fog arról mondani, az Onabrücki püspökségnek jövedelmével tökéletesen meg lévén elégedve.

Londonból, Febr. 10-ikán. — Mint bizonyos dolgot úgy bezzélik, hogy a' mi Fels. Királyunk, a' Hannoverai Val. Fejedelemséget maga kedves fiának *Adolf* herczegnek örökös jussal által engedte, a' mellyben a' Wallisi és Yorki herczegek is meg egyeztek, 's ahoz való jussaikról végeken le mondottak. A' mi diplomaticusainknak e' dolgot nagyon tettik, mivel, valamennyiszor Angliának a' Frantziákkal háborúja volt, mind annyifor nagy summa pénzt kellett azon Val. Fejedelemségnek meg tartása végett, más Hatalmasságnak fizetni, és a' most végződött hosszas hadakozás alatt is azt a' principiumot tartotta a' Frantzia Kormányzék, hogy el vesztett Amerikai coloniait Német Országban kell vissz

nyerni. — Jövendőben, ha valaha e' két nemzet közt háború talalna lenni, ha a' Hannóverai Vál. Fejedelemség Angliától nem függ, minden mellesleg' való költségektől ment leszén Anglia, és azt a' temérdek költséget, a' melyet eddig azon tartománynak meg tarthatásáért másoknak fizetni kéntelenített, tulajdon tengeri erejének tartására fordíthattya.

Minister *Addingtonnak* igen sok bajai vannak a' finansziális dolgokkal, és igen keservesen esik a' nemzetnek, hogy most is. a' midőn már a' háborúnak vége vagyon, 20 millió font sterlin et kéntelen a' Status költsön fel venni. — Vallyon mikor jó el az az áldott szempillantat, a' melyben mi (gy szólnak a' Londoni levele) számtalan adósságainkat ki fizethatjuk, de ha a' mú tháború alatt, a' midőn minden Francia és Hollandiai coloniák birtokunkban voltak, az egész világ kereskedése kezünknel volt, és egész Európában hozzánk folyt a' pénz, előbbi adósságainkat, a' Francia háború miatt, saporitan kéntelenítettük, miként lehetne azt olly időben le fizetnünk, a' midőn a' Frantziák' és Belgák el vesztett Amerikai coloniákat vissza nyerték, a' azoknak terméseivel e' világon szabadon kereskedhetnek.

Az alsó Par'amentumnak utólsó gyűllésében, a' rendkívül való költségeknek ki pótolások végett, a' mellyeket tudniillik a' múlt 1801-ik elzrendői háború Angliának okozott, újabb pénzbeli segítséget kívánt első Status minister *Addington*. Azok közt a' hadi seregek közt, a' mellyek Anglia zsóldban voltanak, leg több költségében, az az, 594000 font sterlingjébe került a' Baváriai segítő sereg. — A' *Condé* herczeg corpusára, és a' Helvécziai emigránsokból állott seregekre is sok költség fordítatott, de koránt sem annyi, mint az elsőre. Ezeknek tökéletes ki elégítésekre

egy millió, és 847174 font sterlinget kívánt minis-
ter *Addington*

Ez ellen az antiministerialis részről, ki ez ki
amaz ellen vetéft hegerített elő. Mindnyáján
meg egyeztek abban, hogy a' mostani békeféliges
időben több költség kívántatik a' Status szükségé-
gére, mint sem a' múlt háború alatt, és hogy
szükség volna a' ministeriumnak arra vigyáz-
ni, a' mi Olaszországban, a' Cisalpina Res-
publikával végbe ment. Végteére fok vetélkedé-
sek után is reá állottak az *Addington* feltételére.
A' fent fel jegyzett summából 100 ezer font ster-
ling rendeltetett a' Szárdiniai Királynak, a' mely-
lyel tudmillik Anglia a' szövetséges Fejedelmek-
nek hadi szolgálatajokban vótt Szárdiniai truppo-
kért, 1795-ik esztendőben adós maradt vala.

Angliának Hollandiával és Francia's Német
Országokkal való kereskedésbéli közöffégeről ily-
lyetén jegyzések adattak ki a' a'ik Februariusi
Londoni udvari ujjág darabjában: „A' Belgák,
ugymond, az ellenféligeskedésnek meg szünését már
is hasznokra fordították, és fok pálinkát, kendert,
vaját, sajtot, rongyot, készitetlen's készített bort,
és Rénus mellyéki bort *Londonba* bőséggel kül-
döttek, úgy annyira, hogy az onnan jött por-
tékáknak az árra, az innen Hollandiába vi-
tettetett portékáknak jóval felül haladja az ár-
rát, hanem a' pénzváltás dolga még ekkorig sem
állott e' két Status közt helyre egészen. — A'
Belgák ide hozott portékáikért fok pengő pénzt
vesznek bé. — Francia Országból is sok akó pá-
linka hozatott ide, a' hova több kéz pénz vite-
ződik, mint onnan idejön.

Spanyól Országba 20 millió ezüst pénz vára-
tik déli Amérikából, és az arany's ezüst árrának,
alább leendő szállásához már is nagy reménység
van. — A' békefélignek következéseit meg leho-
tőffen érzik az Amériikai szabad Statusok, a'

mellyek az Európai hollzas háborúnak igen sok hasznát vették.

Olasz Ország

Rómából Febr. 6-ikán. Pápa Ő Szentségének Német Országba küldött követje, vagy inkább nunciussa, *Monignor della Genga*, onnan vissza jött, és a' reá bízott dolgot Ő Szentsége tettése szerént el is végzette, a' mennyiben a' Német Orzági papi Vál. Fejedelmek Pápa Ő Szentsége kivanságát be tellyesítették, 's minden Frantzia Országban és a' Rénus tulsó partyánlévő jussaikról önként le mondtak.

Pisából Febr. 10-dikén. Néhai VI. Pius Pápanak nyugvó hamvai tegnap érkeztek ide Génuából. Sarzanaban, Massában, és egyéb Olasz Orzági városokban, a' mellyeken azok keresztiül hozattak, mindenütt azon tisztelettel fogadtattak, a' melly azoknak itten adatott, azaz, mindenütt szent misék, 's egyéb áhétatosságek tartattak az ő meg boldogúlt lelkéert. — És így nemcsak életében, hanem halála után is bujdosó Apostol volt a' halhatatlan emlékezetű VI. Pius Pápa.

Rómából Jan. 30-ik napján. Néhai ditsösséges emlékezetű XIV. Kelemen Római Pápanak hamvai a' Vaticanumi templomból a' 12 Apostolok templomába olly végből vitetett által, hogy oda, a' majdan hozzánk érkezendő néhai VI Pius Pápanak hideg tetemei tétetődjenek le addig, míg az a' pompás kripta, mellyet herczeg *Brajchi* a' Vaticanumi templomban épitet, készen leszen.

Rómából Febr. 5-ikén. Pápa Ő Szentsége Párisba kurirt küldött, a' ki által arról tudosítja Cardinalis Kaprarat, hogy a' Német Birodalombéli papi Vál. Fejedelmek, Ő Szentsége pásztori levelének engedelmeskedvén, azokról a' jus

saikról, a' mellyekkel a' Rómus tulsó részén birtanak vala, önként lemondottak. — A' Frantzia Kormányzékkel kötött Concordatának tziikelyeit itten, a' Cardinálisokon kívül, senki sem tudja, ők pedig előre arra kötelezték magokat, hogy azokat senkinek se mondják ki annak ideje előtt. Annyit tsak ugyan mások is tudnak arról, hogy a' Catholica Vallásra nézve azon Concordata hasznos legyen, 's hasznosabb mint sem önnön maga a' Római udvar is reménylhette volna.

Pápa Ö Szentsége mint eleinte, úgy most is igen együgyü asztalt tart, és a' Status költségeire nézve is nagyon gazdálkodik. — A' Tiberis utolsó árvizei mind Róma várossában magában, mind az egész egyházi Statusban számtalan kárt okoztak, hanem a' tavaszi idő kedvezni látszik, 's bő esztendőt reményleni lehet, mellyet abból lehet ki húzni, hogy sok eső járt a' múlt télen.

Florentzidből Febr. 5 ik napján. Ennekelőtte néhány napokkal egy kurir érkezett ide Parisból, a' ki is hogy fontos dolgot hozott magával, abból lehet ki húzni, mivel ide lett érkezése után mingyárt Status tanács tartatott. Ugy hallatik, hogy 4000 főből álló Francia sereget fog a' mi udvarunk zóldba venni, hanem mennyi költség kívantassék annak tartására esztendőnként, még eddig meg határozva nintsen. — Az *Elba* szigetet, és a' Medicéi Vénus szép oszlopát a' Frantzia Respublikának engedte a' Király.

A' Pármai herczegségnek jövendőbéli sorsa bizonytalan. A' Madritti Kir. udvar és Frantzia Kormányzék azon titkos szövetségekben, a' mellyben a' Spanyol Király veje, a' Pármai örökös herczeg Hetruriának királyává tétetődött, azt végzette a' két szövetséges fél, hogy a' Pármai herczeg eddig birt Olasz Ország tartományiról mondjon le. De erre az uralkodó Pármai herczeg

nem állott, és most is fenn tartya azokhoz való jussát. Mások ellenben, vevezetelsen, a' Hetruriai 's a' Szárdinai királyok, és az Olasz Országi Respublika nagy reménységben vannak a' felől, hogy egyik vagy a' másik bi'onyossan el fogja azokat nyerni. Mellyiknek fog a' szerentse kedvezni leg inkább, a' következő idő fogja meg bizonyítani.

Meylandból Febr. 12 ikén. Rövid időn egy olly katona iskola állitatik fel Respublikánkban a' melly nyolcz classisokra lészen fel osztatva, 's azokban a' hadi tudománynak minden ágai fog-
nak tanittatni.

* * *

Folytatása az Olasz Respublika Konstituziójának.

XIII Tulus. Az Itélőszékekről.

94) Tz. A' magános személvek között előforduló gyeneti kezeseknek, a' Közbírák végezetket szakaszthatják; az ő ítélet-tételek sem folylyebb nem apelláltathatnak, sem nem kassáltatódhatik. — 95) Tz. Egy dolog, két itélőszék előtt ugyan azon egy módon íltetvén meg, nem apelláltathatik Revisorum eleibe: ez eleibe csak két egymással ellenkező ítéletek terjesztődhetnek — 96) Tz. A' Kassáló Itélőszék — 1) ször, semmivé téfzi az olyan apellálás alá nem tartozó íteleteket, a' mellyek által a' formálítások meg rontódtak, vagy pedig a' mellyek által nyilvánosság megbántatás esett a' törvényen — 2) ször, ő végez azon esetben, hogy valamely dolog, igazság gyanúra, vagy pedig a' közönséges bátorságra nézve, egy itélőszék előtt más eleibe apelláltathatik e? — 3) ször, ő végez ezen kérdésben, hogy valamely bűnben járó dolognak, ez vagy amaz itélőszék lehet e' meg ítélője, így szintén

akkor is, ha valamelyik ítélőszék ellen valamely vád fordul elő — 4) Szer, ö, t. i. a' Kassálói Itélőszék tartozik bé árúlni a' Kollégiumok előtt a' Törvényhozó Gyűlésnek és a' Kormányozó (vagy Országú) székeknek azokat a' tselekedeteiket, a' mellyek által ítélés dolgába láttatnának avakozni, vagy az ítélet dolgának szabad folyamátját gátolták. — 97) Tz. A' büzös tselekedetek, büntető (Criminális) ítélőszékek eleibe tartoznak. Az olyan bűnök felől, a' mellyeknek valóságos testi büntetés vagy pyalázat lehet a' következtések, két büntető Itélőszék végez: az egygyik előbb csak azt határozza meg, hogy a' tselekedet, méltó és, vagy nem méltó vád alá; ha méltó, ekkor a' második Itélőszék meg isméri és meg határozza a' bűnnek minémüségét; melyhezképpett a' Bírák végeztet a' bűnökre a' törvént rőa alkalmaztatják. Innét tovább apellálni nem leh t. — 98) Tz. Az Itélőszékeknek elintéztetések, mellyeknek mire és melly széles vidékre való kitejedését, foglalatosságaikat, 's a' Bírák fizetéseiknek mennyiségét, a' törvény határozza meg. — 99) Tz. Hasonló képpen a' törvény intézi el a' büntető Itélőszékeket; az ő foglalatosságaiknak tartosfágát ő határozza meg; hanem azt őz elzondónél tovább nem halaszthatja. — 100) Tz. A' közönséges adminisztrációt illető kérdések, a' Törvényhozó Gyűlés eleibe tartoznak. — 101) Tz. A' kereskedéft tárgyazó dolgokban a' Kereskedő Kamara végez. — 102) T. ik. A' katonák bűneit, Hadi Itélőszék ítéli meg a' Katoná törvényes könyv szerént. — 103) Tz. A' Kassálói Itélőszék' és Revisorium tagjait a' Kollégiumok, az Apellálás, és büntető Itélőszékek tagjait pedig a' Törvényhozó Gyűlés, azon laistromokról választják ki, a' mellyeket a' Kassálói és Apellálói Itélőszékek 's a' Revisorium terjesztenek eleikbe. A' törvény rendel el ezen laistromoknak elintézteté-

seket. — 104) Tz. A' Bírák egész életekre nevezetnek : csak hivataljok béli hibájokért, és azokra az okokra nézve tétetődhetnek le, a' mellyekre nézve valaki a' polgári jutt el vesztí.

(A' többít más alkalmatoffággal)

Helvétziai Respublika.

Berndből Febr. 16 ik napján. Tegnap és ma Respublikáknak fel osztásában fogalatoskodott a' Tanáts, és azt végzette, hogy ennekutánna 21 Cantoból állyon ezen Respublika, a' melly szerint az első a' Bernai Waatland és Aargau nélkül; második a' Zürichi vagy Tigurumi Stein városa nélkül; harmadik a' Lüzerni a' maga előbbeni valóságában; negyedik az Uryi a' maga előbbeni valóságában; ötödik a' Schwitzi Gersauval és Küfznachtal együtt; hatodik az Unterwaldi Engelbergel együtt; hetedik a' Zugi előbbeni valóságában; nyolczadik a' Glarusi előbbeni valóságában; kilentzedik a' St. Galleni apáturság és város a' Saxi, Sargansi, Werdenbergi, Gasteri, Toggenburgi tartományokkal, 's Rappersweil, 's Uznach városokkal együtt; tizedik az Appenzeli előbbeni állapotjában; a' tizenegyedik a' Solothurni előbbeni valóságában; a' tizenkettedik a' Freyburgi Murten városával együtt; tizenharmadik a' Bázeli Bazel városával együtt; tizennegyedik a' Schafhauseni, Schafhausen, Stein, és Diessenhofen városokkal együtt; tizenötödik a' Thurgau; tizenhatodik az Aargau; tizenhetedik a' Badeni; tizennyolczadik a' Waatlandi; tizenkilentzedik a' Graubündeni; huszadik a' Wallizerlandi; huszonegyedik a' Tessini. — A' Helvétziai klastromok magok Cantonjaiknak alajok lesznek vettelve, és ha jónak találtatik, jobb végekre is lehet azokat fordítani.

A' *Simplon* magas hegyén Wallizerland és

Piemont közt kezdődött új útnak készítését a tél miatt sem szakasztották félbe. Azok a Francia katonák, a kik azon dolgoznak, gyakorta vakmerőképen viselik magokat a kőszikláknak puska porral való fel hányatásokban. — Ennek a tsudára méltó útaak a fele, a melly a Frantzia Fő Conzul nevezetesebb tettei közzé tartozik, már el végződött.

Basileából Febr. 14 ik napján, Igen sok panasz menván a Helvécziai posta hivatalok ellen a Senatus eltebe az eránt, hogy azok az azokra fel tett leveleket minden különblég nélkül fel szaggattyák, kemény parantsolat adódott ki ellenek, és azok, a kik ezt mivelni továbbá is mérészenek, kemény büntetés alá fognak vettetni.

Elegyes Dolgok.

A Nápolyi korona örököste *Ferentz Januarius*, néhai Mária Klementina Ausriai fő herczeg Afzonymnak özvegyenmaradt férje, egy Spanyol K. kis afzonyt, az Ausriai herczeg *Ferdinánd Mária Ferentz* pedig egy Nápolyi Kir. herczeg kis Afzonyt fognak feleségül magoknak venni. Ezt maga a Fels. Nápolyi Kiralyné fogja *Madridba* kisírni. — A Frantzia Országgi ércz bányáknak nagyobb tökellefésre leendő vitelek végett, bányász mesterségre tanító oskolák fognak néhány Oltályokban fel állítatni. Az ezekben leendő Directoroknak 5000, a Professoroknak pedig 4000 liver fizetések leszen elztendönként. — *Mussin Puskin* híres Orosz Gróf, a ki nagy mineralogusnak, és chemicusnak tartatik, az Orosz Császár parantsolatjából, a jövő tavasszal, a Fekete, és Caspiumi tengerek közt fekvő Orosz tartományokat olly véggel járja bé, hogy az ott lévő bányákat szorossan meg vizsgálhassa. — Valamint az uralkodó Császárnak, úgy az özvegy Csá-

szárnának aztalaik, italon és süteményeken kívül, 400 rubelben fog az újabb rendelések szerint, napoként kerülni. — Az Olasz Republikána Vice-Præsidente polgár *Melzi*, Lionból Majlandba lett vissza menetelekor nagy megküönböztetéssel vétetődött az oda való lakóktól. Fr. General *Murat* számos Frantzia's Cisalpinusi Generálisokkal és Stabalis tisztekkel együtt, elebe lovaglotak. — Erfurti Orvos Doctor *Hesse* Ur igen nagy kedvességet talált a' tehen himő öltással Konstantinápolyban, úgy annyira, hogy a' Zultán engedelméből, a' Serailban is egynéhány gyermeket öltött é. — *Archenholz* tudós es híres Prusszus Kapitánynak, a' ki *Gustav Vasa* históriáját nem régiben kiadta, egy bateses briliántos gyűrűt ajándékozott a' Fels. Orosz Császár.

* * *

Illustrissimo Domino
 Andreæ Semsey de Eadem
 Ins. Ordinis S. Stephani Regis Apostolici
 Equiti &c.

Dum Ei dignitas Personalis Præsentiæ Regiæ in Judiciis Locumtenentis collata esset.

Georgius Nemes Agens Aulicus.

Altæ sunt aedes Astreæ, ubi dividit Ister
 Antiquas urbes socias, matresque per orbem
 Pannoniæ: hic hortos olim coluisse feruntur
 Romulidæ, plus quam divina cum arte paratos.
 Nunc est justitiæ sedes, et curia Regis,
 Et Themys hic mater resident, Astreæque nata a),

Filius accedit iusti pro Præside Regis,
 Qui tenuisse locum proprium Te Semsey iussit,
 Nulla est sub coelo sedes, quæ dignior ista.
 I dilecte Deo, Themidi, Regi, populoque,
 Accipe præsidium a solo Tibi Rege paratum,
 Et duce Iustitiâ fortis rege ferrea jura b).

- a) Astrea filia Iustitiæ seu Themidis: allusio
 ad Tabulas Septemviralium, et Regiam.
 b) - - - ferrea jura
 - - - populi Tabularia: Virg, Georg. L. II.

Viennæ 1. Martii 1802.

Másodszori Híradás.

Meg győződött lévén arról, hogy kivált Magyar országon és a' hozzá tartoztatva lévő részekben nem kevesen találtassanak olyanok, a' kik a' Kereskedés és Tserélés Törvényéről (de Jure Commerciali et Cambiali) valamely déák nyelven írott munkát olvasni kívánnának; ezen Törvénynek már több nemzetek által bevetetett fundamentumait, némely ugyan ezen tárgyról beszéllő íróknak példáikat követvén, két Kötetekben; (mellyeknek egyike a' Kereskedés, másika a' Tserélés Törvényt foglalja magában) öszsze szedvén, 's a' déák nyelvre által tévén, világ eleibe bocsátani, magamban fel tettem; 's már a' Tserélés Törvényéről való Kötetet, minthogy az idők környúlállásai ennek előre lejendő ki bocsátatását javasolták, ilyen títim alatt:

Tractatus de Jure Cambiali juxta præstabilita apud plerasque Gentes principia elaboratus, per Stephanum Rosenman Agentem Hungarico Aulicum, valósággal nyomtató sajtó alá is adtam a' melly leg fejtőbb is a' jövő Május végéig kész leszen.

Hogy pedig egy részről a' nyomtatás mioé-
 mülégét 's mennyiségét annál bizonyosabban meg

határozhattam, másrésztől pedig hogy az utónna nyomtatók ragadozásokat is meg előzhellem : kén-teleen is az előfizetés útját kell követnem. Az előrefizető uraknak 3 Rh. Forintokéért adom a' két kötetet, kérvén egyszermind, hogy ezen előfizetést leg feljebb Május végéig, hozzám Bétsbe *fránkon* fel küldeni ne terhelteessenek. Azonközben, hogy minden kétségeskedes el hárítottódjék, szabadfágában fog kiuekkánek állani, hogy a' meg határozott sumát, tettzése frerént, akár a' meg határozott idő pout előtt le tegye, vagy pedig akkor, mikor az első Kötetet, a' melly nem különben, hanem tsak mind két Kötetek árának a' 3 Rh. Forintoknak le fizetődesekkór adattatik által, kezéhez veszi, fizesse le: de a' melly esetben szükséges képpen meg kívantatik, hogy magát, az előfizetők közzé tartozai, aláírás, az az, vagy hozzám küldendő levél által, vagy pedig más akár melly egyéb módon, ki nyilatkoztassák; minden esetben meg kívantatik pedig el múlhatatlanúl, hogy nékem kiki meg írja, hogy nyomtatványait hol akarja kezéhez venni, hogy azoknak oda lejendő szállittatások iránt idejében szükséges rendeléseket tehessék. — Utóljára meg kell jegyezni, hogy én a' magam költségemen; tsak Posenba, Györbe, Pestre, Ujvidékre, Eszekre, Debretzenbe, N Váradra, Kassára, Pétsre, Nagy Szombatba, Schelmetzre, Eperjesre, Temesvárra, Sopronba, Komáromba, Zágrábba, Karolyvárra és Szebenbe, fogom a' nyomtatványokat le küldeni, és annak idejében hírül adni, hogy a' nevezett városokban kinél találhassák meg az előfizetők a' nyomtatványokat: a' hol egyszermind azok is, a' kik tsak neveiket irták fel, ígéreteszerént mind a' két Kötetnek arrát le tehetik.

Béts, Fébr. 19- dikén 1802.

Rosenman.

B. D. S.